

A TANTÁRGY NEVE		Nemzetközi turizmusföldrajz I-II.			
A MODUL SZÁMA, NEVE:		2356-06 Figyelemmel kíséri és értékeli az idegenforgalom sokoldalú rendszerét			
TANTÁRGYFELELŐS:		Dr. habil Hanusz Árpád, intézetigazgató egyetemi magántanár			
AZ OKTATÁS TECHNIKAI INFORMÁCIÓI		<i>Tagozat:</i>	nappali	<i>Félév:</i>	3-3.
		<i>Heti óraszám (előadás + gyakorlat):</i>		1+0, 0+1	
<i>Kód:</i>	ID2542 ID2543	<i>Ellenőrzés módja:</i>	Kollokvium Gyakorlati jegy	<i>Kreditpont:</i>	2-1

A TANTÁRGY ÁLTALÁNOS CÉLJA ÉS SPECIFIKUS CÉLKITŰZÉSEI

A turizmus földrajza Európa és a többi kontinens idegenforgalmilag frekventált régióinak gazdaságföldrajzával ismerteti meg a hallgatókat. Bemutatja a világ akciócentrumait, az átalakuló Kelet-Közép-Európa problémáit, a centrum-periféria viszonyrendszerét. A témakörök feldolgozásánál az általános regionális földrajz tematikáját követi. Bemutatja az országok rövid történelmét, népesség- és településföldrajzi sajátosságait. Megismerik napjaink turisztikailag legfrekventáltabb országainak és régióinak idegenforgalmi földrajzát, amely magában foglalja a városok látnivalóinak és a nemzeti parkok ismertetését.

Az ismeretanyag átadása során figyelembe vesszük azon országok, régiók lakónak szokásait, kultúráját, ahová vendégeket kísérhetnek, illetve ahonnan vendégeket fogadhatnak majdani idegenvezetői, ügyintézői és hostess munkájuk során. A hallgatók képet nyernek a földrajz és a turizmus kapcsolatáról. Melyek azok a tényezők, amelyek egy adott terület vonzerejéhez hozzájárulnak. Milyen gazdasági ösztönző eszközök állnak rendelkezésre, amelyek elősegíthetik a látogatottság növelését.

A TANTÁRGY TARTALMA

1. A társadalmi tényezők hatása a turizmusra. Turizmus a városokban:

Az Európa fogalom történelmi, kulturális háttere. Európa regionális tagolódása. Az Európai Unió, mint akciócentrum. Kelet-Közép-Európa helye a változó Európában. Kulturális és történelmi vonzótényezők. Rendezvényturizmus. Néprajzi vonatkozású vonzótényezők.

2. A világ főbb turisztikai régiói. A Brit-szigetek turisztikai szerepe:

Nyugat-Európa és a Mediterráneum. Kína és a Távol-Kelet. USA és a Karib-szigetek. A világ műhelyének fénykora és hanyatlása. A regionális politika irányváltásai Nagy-Britanniában. A Csatorna alagút és hatásai. Nagy-Britannia gazdasági régiói – kulturális és történelmi látnivalók. A természeti tájak turisztikai vonzerői: Skócia, Wales, Anglia, Észak-Írország tájai. Írország a rétek és legelők szigete.

3. A BENELUX államok. Franciaország adottságai és turisztikai vonzerői:

Az európai integráció előfutárai. Regionális különbségek az ország csoporton belül. Brüsszel, Antwerpen, Amszterdam, Luxemburg. Franciaország népesség- és településföldrajzi sajátosságai. A francia közlekedés fejlesztése és a decentralizáció. Jellegzetes francia iparágak: ruha, selyem, parfümpipar. Franciaország turisztikai küldő és fogadó szerepe. A francia borvidékek és a turizmus. Kulturális idegenforgalom központjai: A Loire-völgye, Párizs. A mediterrán partvidék turizmusa: Marseille, a Cote d'Azur, Monaco. A francia hegyvidékek turizmusa.

4. Az Alpok országai. Németország a turizmusban:

Svájc történelmi fejlődésének és gazdaságának sajátosságai. Svájc természeti és kulturális vonzerői. Ausztria kulturális örökségének történelmi okai. Ausztria tartományainak turisztikai szerepe, vonzerői. A német közigazgatás, a tartományi rendszer. Németország újraegyesítés utáni regionális sajátosságai. A német tartományok turisztikai szerepe. Az idegenforgalmi célterületei: Alpok, Rajna-vidék, Berlin stb.

5. *Skandinávia országok és a Balti államok idegenforgalmi földrajza:*

Történelmi kapcsolatok, természeti erőforrások gazdasági szerepe. Izland a tűz és a jég szigete. Svédország, Norvégia szociális jólét, tolerancia, fejlett gazdaság. Finnország a faipar és távközlés nagyhatalma. Dánia – a kapocs Európa részei között. A balti államok kulturális gazdasági, társadalmi fejlődése. A balti államok sajátos kulturális öröksége. A balti államok útja a függetlenségen át az Európai Unióig. Idegenforgalom célterületek: Tallin, Riga, Vilnius, Csúd-tó stb.

6. *A Földközi-tenger központja: Olaszország:*

Az olasz Riviéra, olasz Alpok. Közép-Olaszország, Firenze, Róma. Vulkánok: Lipari-szigetek, Nápoly. Szicília egyedi vonásai.

7. *Az Ibériai-félsziget:*

Az Ibériai-félsziget természeti vonzerői. Spanyolország kulturális sokszínűsége. A spanyol régiók (Andalúzia, Baszkföld, Galícia, Kasztília, Katalónia, Valencia stb.). Portugália sajátosságai. A Portugáliához és Spanyolországhoz tartozó szigetek (Baleárok, Kanári-szk. Madeira stb.).

8. *Görögország és a földközi-tengeri szigetországok:*

Görögország történelme, a turizmus társadalom- és természetföldrajzi tényezői. Az Európai Unió és Görögország kapcsolata. Az idegenforgalom célterületei: Athén, Chalkidiké-félsziget, Kréta. Ciprus, Málta.

9. *A Kelet-Közép- és Dél-Európai országok turisztikai szerepe:*

A volt szocialista országok közös történelmi, gazdasági öröksége és sajátosságai. A turizmus szerepe a rendszerváltás előtti időszakban. A szocializmusból megörökölt turisztikai intézmények, turisztikai normák és célterületek.

10. *Lengyelország, Csehország és Szlovákia,:*

Lengyelország sajátos történelmi fejlődése, út a függetlenségig. Lengyelország helyzete az Európai Unióban. Kulturális turisztikai célterületek: Krakkó, Varsó, a tengerpart városai, tatár települések stb. A természeti látnivalók: Bialowiezai bölényrezervátum, a Lengyel-Tátra, az Óriás-hegység. A Habsburg monarchiától Csehszlovákia felbomlásán át az Unió tagságig. Kulturális vonzerők: Prága, Pozsony, Kassa, DNy-Csehország kastélyai. A Magas-Tátra Nemzeti Park, és a Szlovák Paradicsom idegenforgalma. Karlovy Vary gyógy- és kulturális idegenforgalma, Cseh-Svájc, a Cseh-paradicsom.

11. *A volt jugoszláv köztársaságok, Románia:*

Jugoszlávia története és felbomlása. Földrajzi helyzet, természeti erőforrások. Az adriai tengerpart idegenforgalmi központjai. Szlovénia turisztikai helyzete. Bosznia és Szerbia-Montenegro helyzete. A román nép és a román állam kialakulása. Románia természeti adottságai, gazdasági helyzete. Erdély helyzete a román belpolitikában, gazdaságban. Erdély, a Kárpátok és a tengerpart idegenforgalma.

12. *Az USA és Kanada turisztikai szerepe és vonzóerői:*

Az USA és Kanada világgazdasági szerepe. Az idegenforgalom természetföldrajzi, társadalmi tényezői. Az idegenforgalmi szektor jellemzői. Idegenforgalmi központok, nemzeti parkok az USA-ban. Idegenforgalmi központok és nemzeti parkok Kanadában. Az USA kulturális, történelmi vonzóerői. Kanada történelmi, kulturális vonzóerői. Idegenforgalmi központok, nemzeti parkok az USA-ban. Idegenforgalmi központok és nemzeti parkok Kanadában.

13. *Közép- és Dél-Amerika:*

Közép- és Dél-Amerika társadalomföldrajzi jellemzése. A közép-amerikai indián kultúrák turisztikai vonzerői. A Karib-tenger idegenforgalmi központjai. Az Andok országainak természetföldrajzi jellemzése. Az Andok országainak idegenforgalmi szerepe és vonzótényezői. Brazília természeti adottságai. Brazília kulturális és természeti látnivalói.

14. *Afrika földrajzi adottságai és turisztikai szerepe. A Közel-Kelet:*

Az észak-afrikai országok helyzete az arab világban. Fekete-Afrika társadalmi, gazdasági helyzete, problémái. Dél-Afrika társadalmi, gazdasági helyzete, problémái. Az észak-afrikai országok turisztikai szerepe és vonzerői. A trópusi Afrika turisztikai vonzerői és problémái. Dél-Afrika idegenforgalmi felfedezése. A zsidó állam kialakulása. A Szentföld története és kulturális szerepe. Szíria, Libanon történelmi szerepe. Idegenforgalmi látnivalók: Jeruzsálem, Holt-tenger, Akabai-öböl, Petra, Damaszkusz stb.

15. *Ázsia, küldő és fogadó szerepe az idegenforgalomban. Törökország:*

Ázsia természet és társadalom földrajzi jellemzése. Kína és Japán világgazdasági és turisztikai szerepe. Kína és Japán turisztikai vonzótényezői. Trópusi területek idegenforgalma (Thaiföld, Malajzia, Maldív-szigetek stb.). Hegymászó turizmus (Nepál, Pakisztán). India kulturális és természeti vonzótényezői. Az érzékeny területek (magashegységek, trópusok stb.) idegenforgalmi veszélyeztetettsége. Közlekedési kapcsolatok, infrastruktúra. A turizmus időbeni és területi eloszlása. Turisztikai célterületek: Isztambul, Kappadókia, Van-tó környéke, a török tengerpart stb.

KÖTELEZŐ ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

Gardner, P. - Scott, A. - Rohan, S. M. - Shackleton, A. - Probáld F. (2004): Világenciklopédia - Öt kontinens országai. Budapest: Geopen Könyvkiadó. – 512 p.

Probáld F. (szerk.) (1996): Afrika és a Közel-Kelet földrajza. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. – 391 p.

Probáld F. (szerk.) (2000): Európa regionális földrajza. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. – 580 p.

Probáld F. (szerk.) (2004): Amerika regionális földrajza. Budapest: Trefort Kiadó. – 360 p.

Probáld F. - Horváth G. (szerk.) (1998): Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. – 439 p.

Puczkó L. – Rátz T. (2003): A turizmus hatásai. Budapest: Aula Kiadó. – 482 p.

Tasnádi J. (2002): A turizmus rendszere. Budapest: Aula Kiadó.

Veser, T. (1997): Az emberiség kincsei: Világörökségünk. Budapest: Officina Nova. – 264 p. A Földgömb magazin számai 1999-től.

Annals of Tourism Research, <http://www.elsevier.com>

Bulletin, www.bulletin.de

International Journal of Tourism Researc, <http://www3.interscience.wiley.com>

Tourism Management, <http://elsevier.com>

Tourism Geographies <http://www.geog.nau.edu/tg/index.html>

Travel Talk, www.traveltalk.de